

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΝΩΣΗ ΜΕ ΑΠΛΑ
ΛΟΓΙΑ

Η Ευρώπη
γιορτάζει
την πολιτιστική
της πολυμορφία

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

Πολιτιστικός και οπτικοακουστικός τομέας

Οι τομείς του πολιτισμού και
της δημιουργίας στην Ευρώπη
καθοριστικοί παράγοντες
για την οικονομία και την απασχόληση

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΜΕ ΑΠΛΑ ΛΟΓΙΑ

Η έκδοση αυτή αποτελεί μέρος μιας σειράς που εξηγεί τι κάνει και γιατί η ΕΕ σε διάφορους τομείς πολιτικής και με ποια αποτελέσματα.

Μπορείτε να δείτε στην παρακάτω διεύθυνση τα άλλα μέρη της σειράς που είναι διαθέσιμα και να τα τηλεφορτώσετε:

http://europa.eu/pol/index_el.htm

Πώς λειτουργεί η ΕΕ
Ευρώπη 2020: η αναπτυξιακή στρατηγική της Ευρώπης
Οι πατέρες της ΕΕ

Αλιεία και θαλάσσια πολιτική
Ανάπτυξη και συνεργασία
Ανθρωπιστική βοήθεια και πολιτική προστασία
Ανταγωνισμός
Απασχόληση και κοινωνικές υποθέσεις
Ασφάλεια των τροφίμων
Γεωργία
Δημόσια υγεία
Διεύρυνση
Δικαιοσύνη, ιθαγένεια, θεμελιώδη δικαιώματα
Δράση για το κλίμα
Εκπαίδευση, κατάρτιση, νεολαία και αθλητισμός
Εμπόριο
Ενέργεια
Εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας
Επιχειρήσεις
Έρευνα και καινοτομία
Εσωτερική αγορά
Η οικονομική και νομισματική ένωση και το ευρώ
Καταπολέμηση της απάτης
Καταναλωτές
Μετανάστευση και άσυλο
Μεταφορές
Περιβάλλον
Περιφερειακή πολιτική
Πολιτιστικός και οπτικοακουστικός τομέας ✘
Προϋπολογισμός
Σύνορα και ασφάλεια
Τελωνεία
Φορολογία
Ψηφιακό θεματολόγιο και κοινωνία της πληροφορίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γιατί χρειαζόμαστε μια ευρωπαϊκή πολιτική στον πολιτιστικό και οπτικοακουστικό τομέα	3
Ποια είναι η συμβολή της ΕΕ.	4
Τι κάνει η ΕΕ	6
Προοπτικές Με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον	11
Περισσότερα	12

Η Ευρωπαϊκή Ένωση με απλά λόγια: Πολιτιστικός και οπτικοακουστικός τομέας

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας
Εκδόσεις
1049 Βρυξέλλες
ΒΕΛΓΙΟ

Το χειρόγραφο ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2013.

Εξώφυλλο και φωτογραφία σελίδας 2:

© iStockphoto — scanrail

12 σ. — 21 × 29,7 cm
ISBN 978-92-79-24684-5
doi:10.2775/83617

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2013

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2013

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή. Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή επιμέρους φωτογραφιών, πρέπει να ζητηθεί απευθείας η άδεια των κατόχων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Γιατί χρειαζόμαστε μια ευρωπαϊκή πολιτική στον πολιτιστικό και οπτικοακουστικό τομέα

Προαγωγή του πολιτιστικού πλούτου και της δημιουργίας

Η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας συνεπάγεται ευκαιρίες αλλά και προκλήσεις για τους ευρωπαϊκούς κλάδους της δημιουργίας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αποφασισμένη να βοηθήσει όλους εκείνους που δραστηριοποιούνται σ' αυτούς τους τομείς —από τις τοπικές κοινότητες που επιθυμούν να αναδείξουν την πολιτιστική τους κληρονομιά ως τους παραγωγούς κινηματογραφικών ταινιών που κερδίζουν διακρίσεις— να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που τους παρουσιάζονται και να ξεπεράσουν τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν.

Οι προκλήσεις είναι σημαντικές. Τα νέα κράτη μέλη εμπλουτίζουν την πολυμορφία, όμως οι γλωσσικές και πολιτιστικές διαφορές οδηγούν σε κατακερματισμό της αγοράς. Η παγκόσμια οικονομική κρίση δυσκολεύει ακόμη περισσότερο τη χρηματοδότηση του τομέα της δημιουργίας. Οι νέες ψηφιακές τεχνολογίες έχουν μεγάλο αντίκτυπο στους παραδοσιακούς τρόπους διανομής. Τεράστιο περιεχόμενο βιβλιοθηκών έχει εγκαταλείψει τα ράφια και βρίσκεται σε σκληρούς δίσκους, είναι όμως δύσκολο να αναπτυχθούν βιώσιμα επιχειρηματικά πρότυπα.

Μια δημιουργική ώθηση που δεν περιορίζεται στην οικονομία

Οι τομείς του πολιτισμού και της δημιουργίας στην Ευρώπη συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση, την καινοτομία και την κοινωνική συνοχή.

Οι τομείς αυτοί αντιπροσωπεύουν περίπου το 4,5 % του ευρωπαϊκού ΑΕγχΠ και απασχολούν γύρω στο 3,8 % του εργατικού δυναμικού της ΕΕ (8,5 εκατ. άτομα). Την περίοδο 2000-2007, η απασχόληση αυξήθηκε στους τομείς της δημιουργίας κατά μέσο όρο κατά 3,5 % ετησίως και στο σύνολο της οικονομίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά 1 % ετησίως.

Η τηλεόραση παραμένει η κύρια πηγή ενημέρωσης και ψυχαγωγίας στην Ευρώπη. Τα περισσότερα νοικοκυριά διαθέτουν έναν τηλεοπτικό δέκτη και ο μέσος Ευρωπαίος βλέπει τηλεόραση έως τέσσερις ώρες την ημέρα. Οπτικοακουστικό περιεχόμενο παρέχεται επίσης όλο και περισσότερο μέσω υπηρεσιών κατά παραγγελία.

Το πλεονέκτημα μιας πανευρωπαϊκής προσέγγισης

Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης διευθετούν με τον δικό τους τρόπο τα θέματα που αφορούν τον πολιτισμό και τα οπτικοακουστικά μέσα. Η ΕΕ συμπληρώνει τη δράση τους και προσθέτει μια διαφορετική διάσταση.

Οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται από την ΕΕ συνολικά μπορούν να χρησιμοποιούνται για τη στήριξη εθνικών πολιτικών αποφάσεων ή να χρησιμεύουν ως παραδείγματα ορθών πρακτικών. Προγράμματα που εφαρμόζονται σε όλη την ΕΕ μπορεί να έχουν μεγαλύτερο συνολικό αντίκτυπο από εκείνα που εφαρμόζονται σε εθνικό επίπεδο, και οι ευρωπαϊκές πολιτικές μπορούν να συμβάλουν στην προαγωγή εθνικών στόχων.

Το πρόγραμμα της ΕΕ «Πολιτισμός» ενισχύει την κοινή μας πολιτιστική κληρονομιά. Δεν υποστηρίζει μόνο πολιτιστικές δράσεις, αλλά παρέχει και μια πλατφόρμα για τη δημιουργία πολιτιστικών οργανώσεων με εμπειρογνώσια σε ευρωπαϊκά θέματα και την προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου.

Η ενιαία αγορά **οπτικοακουστικών μέσων** και η κατάρτιση προγράμματος για ασφαλέστερη χρήση του διαδικτύου, ώστε να προστατεύονται καλύτερα τα παιδιά που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο σε όλη την ΕΕ, είναι μόνο δύο από τα θέματα για τα οποία η ευρωπαϊκή προσέγγιση μπορεί να είναι αποτελεσματικότερη από τη δράση σε εθνικό επίπεδο. Τα προγράμματα MEDIA και MEDIA Mundus συμπληρώνουν τις εθνικές χρηματοδοτήσεις για στήριξη του ευρωπαϊκού κινηματογράφου, αυξάνουν την κυκλοφορία νέων ταινιών και βελτιώνουν την ανταγωνιστικότητα του οπτικοακουστικού τομέα.

Η ευρωπαϊκή πολυμορφία είναι ένα κράμα δημιουργίας.

Ποια είναι η συμβολή της ΕΕ

Η συνεργασία φέρνει καλύτερα αποτελέσματα

Οι τοπικές δράσεις για την ανάδειξη του πολιτιστικού τουρισμού, την αστική αναγέννηση σε περιφέρειες με σημαντικό πολιτισμό, τη στήριξη της διανομής των ανεξάρτητων κινηματογραφικών ταινιών, όλα αυτά και πολλά άλλα επιτυγχάνονται καλύτερα όταν φορείς σε διάφορα επίπεδα ενώνουν τις προσπάθειές τους.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν λειτουργεί μεμονωμένα, αλλά βασίζεται στη στήριξη διαφόρων ομάδων και παράλληλα συμβάλλει και στις δικές τους προσπάθειες. Δείτε στη συνέχεια ορισμένα παραδείγματα για το πώς οι ιδέες της Επιτροπής συμπληρώνουν το έργο άλλων φορέων.

Συνεργασία στον πολιτιστικό τομέα

Εθνικό επίπεδο: από το 2007 οι εθνικές αρχές, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και ο τομέας του πολιτισμού σε όλη την Ευρώπη συνεργάζονται στενά για την προαγωγή:

- της πολιτιστικής πολυμορφίας και του διαπολιτισμικού διαλόγου·
- του πολιτισμού ως καταλυτικού παράγοντα για τη δημιουργία και την καινοτομία·
- του πολιτισμού ως αναπόσπαστου στοιχείου των διεθνών σχέσεων της ΕΕ.

Οι εθνικές αρχές μπορούν να ορίζουν εκπροσώπους τους στις ομάδες εμπειρογνομόνων της ΕΕ για τη συζήτηση και παρουσίαση παραδειγμάτων εθνικών και περιφερειακών ορθών πρακτικών. Μπορούν επίσης να προτείνουν τρόπους συνεργασίας σε τομείς προτεραιότητας.

Συνεργασία με τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα: πολλές περιφέρειες και πόλεις εξετάζουν πώς ο πολιτισμός και οι τομείς της δημιουργίας μπορούν να βελτιώσουν την οικονομική τους ανταγωνιστικότητα και να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας. Στήριξη παρέχεται επίσης από το Ταμείο Συνοχής της ΕΕ, ένα ειδικό ταμείο για την παροχή βοήθειας στις φτωχότερες περιφέρειες της Ευρώπης.

Συμμετοχή του ευρύτερου κοινού στο πολιτιστικό όραμα της ΕΕ: για να προκύψουν οικονομικά οφέλη από την πολιτιστική μας πολυμορφία και να υπάρξει σεβασμός και κατανόηση μεταξύ των πολιτισμών, οι πολιτικές σε όλα τα επίπεδα πρέπει να περιλαμβάνουν μέτρα για την ένταξη του πολιτισμού στην εκπαίδευση, την τόνωση της παραγωγής πολιτιστικών αγαθών και την ευρύτερη συμμετοχή του κοινού.

Οι καλύτερες ιδέες προέρχονται από κάθε γωνιά της ΕΕ.

Για να λάβει υπόψη με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στη διαμόρφωση των ευρωπαϊκών πολιτικών την κτηθείσα πείρα στους συγκεκριμένους τομείς, η Επιτροπή έχει δημιουργήσει τρεις πλατφόρμες για να διευκολύνει τον διάλογο με τον τομέα του πολιτισμού και τους ανεξάρτητους φορείς. Οι πλατφόρμες αυτές καλύπτουν τους κλάδους του πολιτισμού και της δημιουργίας, τον διαπολιτισμικό διάλογο και την πρόσβαση στον πολιτισμό.

Ανεξάρτητες ομάδες: υπάρχουν πολλές οργανώσεις στην Ευρώπη που εργάζονται για την προαγωγή του πολιτισμού. Πολλές λειτουργούν υπό την αιγίδα της Europa Nostra, η οποία στηρίζει τη διατήρηση και προαγωγή της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Περίπου 250 μη κυβερνητικές και μη κερδοσκοπικές ομάδες, με συνδυασμένη συμμετοχή τουλάχιστον 5 εκατομμυρίων πολιτών, αποτελούν ένα δίκτυο επαγγελματιών και εθελοντών, οι οποίοι έχουν δεσμευτεί να διαφυλάξουν την πολιτιστική κληρονομιά για τη σημερινή και τις μελλοντικές γενιές.

Συνεργασία προς όφελος του οπτικοακουστικού τομέα

Εθνικό επίπεδο: οι χώρες της ΕΕ στηρίζουν τον οπτικοακουστικό τους κλάδο ποικιλοτρόπως: με προϋπολογισμούς που προκύπτουν από τα εθνικά φορολογικά έσοδα, τις συνεισφορές από την τηλεόραση και, σε ορισμένες περιπτώσεις, τις επιχορηγήσεις από λαχεία. Όλες οι χώρες διαθέτουν εθνικά κινηματογραφικά ιδρύματα ή παρεμφερείς φορείς που στηρίζουν τον κινηματογραφικό κλάδο.

Όσον αφορά την παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, οι χώρες της ΕΕ πρέπει να τηρούν ορισμένους κανόνες για τη διασφάλιση του θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ όλων των ταινιών στην ΕΕ. Για παράδειγμα, οι εθνικές ενισχύσεις δεν πρέπει, καταρχήν, να υπερβαίνουν το 50 % του κόστους παραγωγής.

Ανεξάρτητες ομάδες: σε όλη την ΕΕ υπάρχουν πολλές οργανώσεις που έχουν συσταθεί από πολίτες με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του οπτικοακουστικού τομέα και την προαγωγή της δημιουργίας, όπως η Ομοσπονδία Ευρωπαίων Σκηνοθετών (FERA) και η Ευρωπαϊκή Ακαδημία Κινηματογράφου.

Μέλη της FERA είναι τα εθνικά σωματεία σκηνοθετών. Η Επιτροπή έχει δεσμευτεί να φροντίζει για την προστασία των έργων, των δικαιωμάτων του δημιουργού, καθώς και της καλλιτεχνικής δραστηριότητας των σκηνοθετών κινηματογραφικών ταινιών.

Η Ευρωπαϊκή Ακαδημία Κινηματογράφου έχει 2 700 μέλη, όλα επαγγελματίες του τομέα, τα οποία διοργανώνουν εργαστήρια κατάρτισης, συνέδρια και άλλες εκδηλώσεις με στόχο τη σύνδεση της δημιουργίας με τη βιομηχανία.

Κάθε χρόνο, οι ποικίλες δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Κινηματογράφου κορυφώνονται με την τελετή απονομής των Ευρωπαϊκών Βραβείων Κινηματογράφου. Δεκαεπτά κατηγορίες, όπως καλύτερης ευρωπαϊκής ταινίας, καλύτερης σκηνοθεσίας, καλύτερης ηθοποιού και καλύτερου ηθοποιού, δίνουν στον κλάδο την ευκαιρία να προβάλλει ό,τι καλύτερο έχει να προσφέρει η ΕΕ.

Συμμετοχή των ευρωπαίων πολιτών: διακρίσεις, βραβεία και φεστιβάλ

Η συμμετοχή των πολιτών της ΕΕ στον πολιτισμό και τα οπτικοακουστικά μέσα είναι καθοριστική για να μπορέσουμε να επιτύχουμε τους στόχους της κοινωνικής ένταξης, του αμοιβαίου σεβασμού και της ανάπτυξης χάρη στους κλάδους της δημιουργίας. Σε όλη την ΕΕ διοργανώνονται διαγωνισμοί και φεστιβάλ, καθώς και εκδηλώσεις με τη συμμετοχή πολιτών, που αποβλέπουν στην επίτευξη αυτών των στόχων.

Ιδού μερικά παραδείγματα:

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΒΡΑΒΕΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ:

η αρχιτεκτονική, η οποία μπορεί να απογειώσει το πνεύμα μας και να διευκολύνει τη ζωή μας μέσω έξυπνων σχεδίων, αποτελεί μέρος της καθημερινότητάς μας σε περιβαλλοντικό, κοινωνικό και πολιτιστικό επίπεδο. Το Ευρωπαϊκό Βραβείο Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής/Βραβείο Mies van der Rohe απονέμεται στους πιο δημιουργικούς και καινοτόμους ευρωπαίους αρχιτέκτονες του σήμερα και του αύριο. Πρόκειται για το πιο σημαντικό βραβείο ευρωπαϊκής αρχιτεκτονικής.

Χειραψία ανάμεσα στην κροάτισσα συγγραφέα Lada Žigo, νικήτρια του Ευρωπαϊκού Βραβείου Λογοτεχνίας 2012 (αριστερά), και την Ανδρούλλα Βασιλείου, επίτροπο Εκπαίδευσης, Πολιτισμού, Πολυγλωσσίας και Νεολαίας.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΒΡΑΒΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ:

η Ευρώπη έχει πλούσια κληρονομιά, με χώρους ιστορικού ή αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος, βιομηχανικά κτίρια, έργα τέχνης, ιστορικούς κήπους και πολλά άλλα. Το Ευρωπαϊκό Βραβείο Πολιτιστικής Κληρονομιάς, γνωστό ως βραβείο της Europan Nostra, απονέμεται ετησίως σε εξέχοντα έργα τα οποία συμβάλλουν στη διατήρηση και διερεύνηση της κληρονομιάς μας, καθώς και στην ευαισθητοποίηση του κοινού γύρω από αυτήν.

ΒΡΑΒΕΙΟ MEDIA ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ:

ο πρώτος διαγωνισμός έγινε το 2012 και το βραβείο προοριζόταν για την ταινία με τις καλύτερες προοπτικές μεγάλων εισπράξεων, την οποία θα υπέβαλλαν ο σεναριογράφος και η εταιρεία παραγωγής. Οι ταινίες επιλέγονται μέσα από τις ταινίες που προτείνονται για χρηματοδότηση από το πρόγραμμα MEDIA.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΒΡΑΒΕΙΑ BORDER BREAKERS:

η πλούσια πολιτιστική πολυμορφία της Ευρώπης απεικονίζεται έντονα στα έργα των νεοεμφανιζόμενων μουσικών της. Τα Ευρωπαϊκά Βραβεία Border Breakers απονέμονται σε ευρωπαίους καλλιτέχνες που κατορθώνουν να γίνουν γνωστοί πέρα από τα σύνορα της χώρας τους με την πρώτη τους ευρωπαϊκή δουλειά. Το βραβείο προβάλλει τα μεγάλα μουσικά ταλέντα της Ευρώπης, ενθαρρύνοντας τους καλλιτέχνες να προωθούν τη μουσική τους σε όλη την ΕΕ.

ΒΡΑΒΕΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ:

το Βραβείο Λογοτεχνίας της ΕΕ αποσκοπεί στην προβολή της ποιότητας και της πολυμορφίας της ευρωπαϊκής σύγχρονης λογοτεχνίας επιδιώκοντας τη μεγαλύτερη κυκλοφορία των λογοτεχνικών έργων εντός της Ευρώπης και την τόνωση του ενδιαφέροντος του αναγνώστη για την ξένη λογοτεχνία. Συμμετέχουν συγγραφείς από 37 χώρες, οι οποίοι μπορούν να λάβουν ενίσχυση για τη μετάφραση των έργων τους.

Τι κάνει η ΕΕ

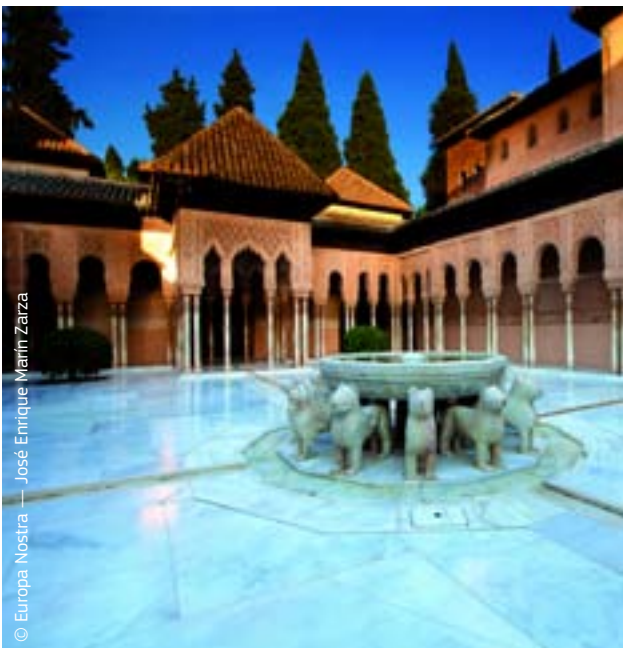
Το πρόγραμμα «Πολιτισμός» της ΕΕ

Με προϋπολογισμό ύψους 400 εκατ. ευρώ για επτά χρόνια, το πρόγραμμα προωθεί την κυκλοφορία πολιτιστικών έργων, ενθαρρύνει την κινητικότητα ατόμων που εργάζονται στον τομέα του πολιτισμού και προάγει τον διαπολιτισμικό διάλογο στην Ευρώπη.

Με την ευρωπαϊκή ατζέντα για τον πολιτισμό σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον προάγονται τα εξής:

- η πολιτισμική πολυμορφία και ο διαπολιτισμικός διάλογος·
- ο πολιτισμός ως καταλυτικός παράγοντας δημιουργίας·
- ο πολιτισμός ως κομβικό στοιχείο των διεθνών σχέσεων της Ένωσης.

Άλλα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ παρέχουν επίσης υποστήριξη στον συγκεκριμένο τομέα: από το 2007 το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης έχει διαθέσει 3 δισ. ευρώ για την προστασία και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, 2,2 δισ. ευρώ για την ανάπτυξη της πολιτιστικής υποδομής και 775 εκατ. ευρώ για τη στήριξη των πολιτιστικών υπηρεσιών. Από το 1998 και μετά έχουν διατεθεί άλλα 150 εκατ. ευρώ μέσω των προγραμμάτων-πλαισίων της ΕΕ για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη.

© Europa Nostra — José Enrique Martín Zarza

Η Αυλή των Λεόντων στο ανάκτορο της Αλάμπρας (Γρανάδα, Ισπανία) που κέρδισε το βραβείο Europa Nostra 2012.

Πώς διατίθενται τα ευρωπαϊκά κονδύλια για τον πολιτισμό;

Η χρηματοδότηση καλύπτει ποικίλα έργα όπως:

- Σχέδια στα οποία συμμετέχουν τουλάχιστον τρεις φορείς από τρεις διαφορετικές χώρες και τα οποία έχουν διάρκεια δύο χρόνια το πολύ και μπορούν να λάβουν επιδοτήσεις από 50 000 μέχρι 200 000 ευρώ, τις οποίες οφείλουν να συνδυάσουν με δικά τους κεφάλαια. Σε τέτοια έργα μπορούν επίσης να συμμετέχουν και τρίτες χώρες υπό ορισμένες προϋποθέσεις.
- Σχέδια στα οποία συμμετέχουν τουλάχιστον έξι φορείς από έξι διαφορετικές χώρες και τα οποία έχουν διάρκεια από τρία έως πέντε χρόνια. Τα σχέδια αυτά μπορούν να λάβουν επιδοτήσεις από 200 000 μέχρι 500 000 ευρώ τον χρόνο, τις οποίες οφείλουν να συνδυάσουν με δικά τους κεφάλαια.
- Εκδοτικοί οίκοι μπορούν να λάβουν επιδοτήσεις από 2 000 μέχρι 60 000 ευρώ για τη μετάφραση λογοτεχνικών έργων, τις οποίες οφείλουν να συνδυάσουν με δικά τους κεφάλαια.
- Οι πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης λαμβάνουν επιδότηση ύψους 1,5 εκατ. ευρώ.

Βασικός στόχος του προγράμματος «Πολιτισμός» είναι η διαμόρφωση μιας ευρωπαϊκής ταυτότητας. Από έκθεση αξιολόγησης που δημοσιεύθηκε πρόσφατα συνάγεται ότι η μεγάλη πλειονότητα των φορέων που συμμετέχουν σε έργα συνεργασίας θεωρεί ότι η δραστηριότητά τους συνέβαλε πράγματι στην επίτευξη αυτού του στόχου.

Τα προγράμματα MEDIA και MEDIA Mundus

Με προϋπολογισμό 755 εκατ. ευρώ, το πρόγραμμα MEDIA είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους το 54 % του συνόλου των νέων κινηματογραφικών ταινιών που προβλήθηκαν το 2009 σε κινηματογράφους της ΕΕ ήταν εγχώριες ευρωπαϊκές παραγωγές. Το αντίστοιχο ποσοστό το 1989 ήταν μόνο 36 %.

Περισσότερες από δώδεκα ταινίες, που συγχρηματοδότησε το MEDIA, έχουν ήδη διακριθεί με Όσκαρ —οι ταινίες «The Artist» (2012), «Slumdog Millionaire» (2009) και «Ο Πιανίστας» (2002) είναι μερικές μόνον από τις ταινίες που χρηματοδοτήθηκαν από το πρόγραμμα MEDIA και γνώρισαν επιτυχία. Χάρη στην υποστήριξη που παρέχεται για την ανάπτυξη, 400 ευρωπαϊκά ποιοτικά προγράμματα φτάνουν κάθε χρόνο στην αγορά.

Το χρηματοδοτούμενο από το MEDIA δίκτυο «Eurora Cinema» διαθέτει πάνω από 2 000 αίθουσες σε 32 χώρες, προωθώντας την πολιτισμική πολυμορφία σε 475 πόλεις.

Περίπου 1 800 επαγγελματίες (παραγωγοί, διανομείς, σεναριογράφοι) καταρτίζονται επίσης χάρη στο MEDIA, το οποίο τους βοηθά να αποκτούν τα απαιτούμενα προσόντα και δεξιότητες και να αξιοποιούν δυνατότητες δικτύωσης σε όλη την ΕΕ. Τα δίκτυα αυτά αποτελούν σήμερα τη ραχοκοκαλιά της ευρωπαϊκής κινηματογραφικής βιομηχανίας.

Το Ταμείο Εγγυοδοσίας Παραγωγών του προγράμματος MEDIA, το οποίο άρχισε να λειτουργεί το 2010, βοηθά τους παραγωγούς να εξασφαλίζουν ιδιωτική χρηματοδότηση. Το Ταμείο ενθαρρύνει τις τράπεζες να χορηγούν δάνεια με επιμερισμό του κινδύνου. Το Ταμείο αυτό άρχισε να δέχεται αιτήσεις τον Μάιο του 2011, και έχει χορηγήσει μέχρι σήμερα περισσότερες από δώδεκα εγγυήσεις για δάνεια ύψους περίπου 15 εκατ. ευρώ σε δέκα διαφορετικές χώρες της ΕΕ.

Το πρόγραμμα MEDIA Mundus ξεκίνησε το 2011 και ενισχύει τις σχέσεις μεταξύ ευρωπαϊκής βιομηχανίας κινηματογράφου και κινηματογραφιστών εκτός Ευρώπης. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν 440 ευρωπαϊκοί κινηματογράφοι και σχεδόν 200 κινηματογράφοι της Ασίας, της Λατινικής Αμερικής και της Μεσογείου που συνεργάζονται με στόχο την καλύτερη κυκλοφορία ευρωπαϊκών και διεθνών κινηματογραφικών ταινιών.

Το δίκτυο ευρωπαϊκών κινηματογράφων «Eurora Cinemas» ενισχύει το προφίλ του ευρωπαϊκού κινηματογράφου.

Οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων

Εάν κάθε χώρα της ΕΕ εφαρμόζε δικούς της διαφορετικούς κανόνες σχετικά με την τηλεόραση, θα ήταν δύσκολο να βλέπουμε τηλεοπτικά προγράμματα άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Για τον λόγο αυτό, η ΕΕ θέσπισε την οδηγία «Τηλεόραση χωρίς σύνορα» το 1989, η οποία καθορίζει ελάχιστους κοινούς κανόνες για όλη την ΕΕ.

Παρόλο που η διαδικτυακή τηλεόραση και οι νέοι τρόποι κυκλοφορίας οπτικοακουστικού υλικού κατοχυρώνουν την ελευθερία του λόγου, θέτουν για τις ρυθμιστικές αρχές νέες προκλήσεις, όπως η προστασία των νέων από βλαβερό υλικό και η απαγόρευση της καλλιέργειας του μίσους.

Το 2009 η οδηγία για την «Τηλεόραση χωρίς σύνορα» τροποποιήθηκε σε οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων. Η οδηγία αυτή διέπει όλες τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων —παραδοσιακή τηλεόραση (γραμμική υπηρεσία) και βίντεο κατά παραγγελία (μη γραμμική υπηρεσία)— και εκσυγχρονίζει τους κανόνες για τις τηλεοπτικές διαφημίσεις. Τον Μάιο του 2012 η Επιτροπή υπέβαλε την πρώτη της έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας, με το παρακάτω βασικό περιεχόμενο:

- Η οδηγία θεσπίζει ελάχιστους κανόνες για τη διαφήμιση οινοπνευματωδών ποτών. Τα κράτη μέλη εξακολουθούν, βεβαίως, να είναι ελεύθερα να θεσπίζουν αυστηρότερους εθνικούς κανόνες. Είκοσι δύο κράτη μέλη έχουν ακολουθήσει αυτή την πρακτική.
- Η οδηγία θεσπίζει επίσης κανόνες για τις διαφημίσεις που απευθύνονται σε ανηλικούς. Σχετική ανάλυση των 100 συχνότερα εκπεμπόμενων διαφημιστικών μηνυμάτων δείχνει ότι αυτά τα μηνύματα δεν εκμεταλλεύονται μεν την εμπιστοσύνη που έχουν τα παιδιά στους γονείς τους, αλλά ενθαρρύνουν τα παιδιά να πείσουν τους γονείς τους να τους αγοράσουν τα

© Paulo Pacheco - Fundação Cidade de Guimarães

Εκδηλώσεις δρόμου στο Γκιμαράες της Πορτογαλίας — μια από τις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης του 2012.

διαφημιζόμενα προϊόντα ή παρουσιάζουν παιδιά σε επικίνδυνες καταστάσεις άνευ λόγου.

- Η οδηγία δεν θεσπίζει κανόνες για τη χρήση προκαταλήψεων στη διαφήμιση, αλλά απαγορεύει τις διακρίσεις λόγω φύλου. Αν και πολύ σπάνια παρατηρείται πραγματική διακριτική μεταχείριση, μελέτες που έγιναν σε περιορισμένο δείγμα κρατών μελών έδειξαν ότι οι τηλεοπτικές διαφημίσεις δεν είναι απαλλαγμένες από στερεότυπα που συνδέονται με το φύλο.

Δεδομένου ότι η σύγκλιση μεταξύ παραδοσιακών ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών και διαδικτύου γίνεται ολοένα και πιο ορατή, η Επιτροπή ξεκίνησε δημόσια διαβούλευση με σκοπό να διερευνήσει τι μπορεί να σημαίνει η σύγκλιση αυτή για την οικονομική ανάπτυξη και την καινοτομία, την πολιτιστική πολυμορφία και τους καταναλωτές στην Ευρώπη. Τα ερωτήματα που τίθενται περιγράφονται στο έγγραφο «Προετοιμασία ενός οπτικοακουστικού κόσμου σε πλήρη σύγκλιση: ανάπτυξη, δημιουργία και αξίες».

Πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης

Εδώ και περισσότερα από 25 χρόνια, πόλεις σε ολόκληρη την Ευρώπη ερίζουν για τον τίτλο της πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης. Οι πολίτες παροτρύνονται να έρχονται σε επαφή μεταξύ τους και να γνωρίζουν την πόλη τους και έχουν πολλές ευκαιρίες να συμμετέχουν στις εκδηλώσεις που φιλοξενεί η πόλη τους καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

«Οι νικήτριες πόλεις θα πρέπει να στηρίζουν τη δημιουργία μιας νέας δυναμικής και νέων πολιτιστικών συνηθειών, με τη διαμόρφωση νέου κοινού, την ανάπτυξη της κληρονομιάς της πόλης, τη στήριξη νέων δημιουργών,

την ανάμειξη και συμμετοχή των πολιτών στις εκδηλώσεις και στο πολιτιστικό τους μέλλον.»

Simonetta Luz Afonso, μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Λισαβόνας 1994/Λισαβόνα, Πορτογαλία, υπεύθυνη εκθέσεων

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι νικήτριες πόλεις πρέπει να επενδύουν μεγάλα χρηματικά ποσά και ενέργεια στην οργάνωση των εκδηλώσεων, καθώς και στην ανασυγκρότηση τμημάτων των πόλεων και των υποδομών τους.

Όταν ρωτήθηκαν γιατί θεωρούν ότι όλα αυτά αξίζουν τον κόπο, οι τοπικές αρχές και οι διοργανωτές έδωσαν ποικίλες απαντήσεις. Θέλουν να προβάλουν την πόλη τους, να ξεκινήσουν μια μακροπρόθεσμη πολιτιστική ανάπτυξη, να προσελκύσουν επισκέπτες από το εσωτερικό και από το εξωτερικό, να οικοδομήσουν κλίμα εμπιστοσύνης, να προσελκύσουν επενδυτές και να τονώσουν το ενδιαφέρον για τον πολιτισμό. Άλλοι χαιρετίζουν την ευκαιρία που τους δίνεται να συμμετέχουν σε εορταστικές εκδηλώσεις για ένα ολόκληρο έτος.

Fantasy design: εκπαίδευση του πνεύματος των νέων στην καινοτομία

Επί τρία χρόνια, 4 000 μαθητές από την ηλικία των πέντε ετών, 57 σχεδιαστές και 200 εκπαιδευτικοί συνεργάστηκαν για να δημιουργήσουν ειδικό υλικό και κατάρτιση για το μάθημα του σχεδίου. Πέντε χώρες της ΕΕ συμμετείχαν σε έργο που είχε στόχο την τόνωση του ενδιαφέροντος των παιδιών για το σχέδιο, τόσο στην τάξη όσο και στα εργαστήρια επαγγελματιών σχεδιαστών.

Οι επαγγελματίες συνέστησαν επίσης κριτική επιτροπή η οποία επέλεξε σχέδια των παιδιών. Από 233 σχέδια επελέγησαν 66 για να εκτεθούν. Τα 22 από αυτά προωθήθηκαν στη συνέχεια για να μετατραπούν σε πρωτότυπα μοντέλα με τη βοήθεια επαγγελματιών. Περισσότερα από 76 000 άτομα το 2009 επισκέφθηκαν την έκθεση, η οποία ταξίδεψε στο Ελσίνκι, τη Γάνδη και τη Γλασκόβη.

Επιχείρηση ΚΙΝΟ: φέρνοντας τον κινηματογράφο σε απομακρυσμένες περιοχές της ΕΕ

Ένα ευρωπαϊκό θέατρο: βοηθώντας τους θιάσους να συνεργάζονται για να δημιουργούν

Το Magic Net είναι μια ευρωπαϊκή πλατφόρμα που παρέχει σε θιάσους τη δυνατότητα να συναντώνται με συναδέλφους τους από άλλες χώρες και να συμμετέχουν σε καλλιτεχνικές ανταλλαγές. Ζώντας και δουλεύοντας μαζί, οι καλλιτέχνες ενημερώνονται για τα μουσικά του επαγγέλματος και μαθαίνουν πολλά για τον πολιτισμό κάθε χώρας.

Οι συμμετέχοντες μοιράζονται ιδέες για τον θεατρικό προγραμματισμό, τις μεθόδους υποκριτικής, την ερμηνεία της σκηνοθεσίας, την ένταξη παραστάσεων διακεκριμένων καλλιτεχνών και του θεάτρου γενικότερα στα εκπαιδευτικά προγράμματα. Οι ανταλλαγές αυτές είναι εξαιρετικά χρήσιμες, ιδίως σε περιόδους οικονομικής επισφάλειας για το θέατρο.

Το δίκτυο, με επικεφαλής έναν γερμανικό θίασο, εστιάζει σε νεαρούς ηθοποιούς και νεαρούς θεατές που συμμετέχουν σε νέες παραγωγές.

Επιχείρηση ΚΙΝΟ

Μέσω του σχεδίου «Επιχείρηση ΚΙΝΟ», το πρόγραμμα MEDIA Mundus προσεγγίζει τις πλέον στερημένες από κινηματογραφική άποψη και ταραγμένες περιοχές των Βαλκανίων και της Τουρκίας, ενθαρρύνοντας τις τοπικές αρχές να στηρίξουν τους πολυλειτουργικούς ψηφιακούς κινηματογράφους σε πολιτιστικά κέντρα της περιοχής.

Τα φεστιβάλ κινηματογράφου της Τρανσυλβανίας, της Σόφιας, του Σεράγεβο και της Κωνσταντινούπολης στέλνουν σε όλες τις χώρες περίπου 15 ταινίες μυθοπλασίας, οι οποίες λαμβάνουν μεγάλη δημοσιότητα.

MUBI Europe: μια διαδικτυακή ταινιοθήκη

Η MUBI είναι μια διαδικτυακή ταινιοθήκη που δημιουργήθηκε το 2007 και εξαπλώθηκε ταχύτατα: ο ιστότοπος αυτός περιλαμβάνει περισσότερες από 200 συμφωνίες διανομής, 3 000 ταινίες, 1 εκατομμύριο επισκέπτες ανά μήνα και 1,2 εκατομμύρια μέλη.

«Με τη βοήθεια του MEDIA δημιουργήσαμε μια “ταινιοθήκη” για το μέλλον: έναν ηλεκτρονικό κινηματογράφο, έναν διεθνή διαδικτυακό προορισμό γι’ αυτούς που θέλουν να δουν, να ανακαλύψουν και να μοιραστούν τις καλύτερες ταινίες, καθώς και ένα περιοδικό κινηματογράφου.»

Efe Cakarel, ιδρυτικό μέλος της MUBI

Zentropa: μια ανεξάρτητη εταιρεία παραγωγής κινηματογραφικών ταινιών

Σκηνοθέτες, όπως ο Λαρς φον Τρίερ, η Σούζαν Μπίερ και άλλα γνωστά ονόματα, έχουν πάντα τη δυνατότητα να χρηματοδοτηθούν, με ή χωρίς τη βοήθεια του MEDIA. Όμως, για να εξελιχθούν τα νέα ταλέντα σε «γνωστούς» σκηνοθέτες, απαιτείται σε πολύ μεγάλο βαθμό επαρκής χρηματοδότηση.

Το πρόγραμμα MEDIA έχει στηρίξει σημαντικά την «Zentropa», μια εταιρεία παραγωγής με έδρα τη Δανία. Όταν ιδρύθηκε, στις αρχές της δεκαετίας του 1990, έλαβε σημαντική υποστήριξη από το MEDIA, η οποία τη βοήθησε να επιβιώσει τα πρώτα έτη λειτουργίας της.

Ο Anders Kjærhauge, γενικός διευθυντής της εταιρείας, διευκρινίζει: «Δεδομένου ότι κανείς στη Δανία την εποχή εκείνη δεν πίστευε στην ιδέα “Zentropa”, η στήριξη από το πρόγραμμα MEDIA ήταν καθοριστική για την επιβίωση της εταιρείας.»

Η σημασία της εταιρείας είναι καθοριστική για τους σκηνοθέτες που επωφελούνται από το πρόγραμμα. Η Σούζαν Μπίερ, σκηνοθέτις της ταινίας «Σε έναν καλύτερο κόσμο» που κέρδισε το Όσκαρ το 2011, εξηγεί: «Στο σημερινό παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον πιστεύουμε ότι είναι σημαντικό η Ευρώπη να έχει μία φωνή σε πολλούς τομείς, και ιδίως στον τομέα των πολιτιστικών ανταλλαγών. Για τον λόγο αυτό, θα πρέπει να υποστηριχθεί η ιδέα του προγράμματος MEDIA.»

«Η Zentropa και το πρόγραμμα MEDIA γεννήθηκαν μαζί στις αρχές της δεκαετίας του 1990. Μεγαλώσαμε όλοι μαζί με όραμα και πάθος. Περάσαμε την εφηβεία μαζί, χωρίς να συμφωνούμε πάντα, αλλά πρόθυμοι να ακούσουμε ο ένας τον άλλο, καθώς ο στόχος μας ήταν κοινός: η ανάπτυξη ποιοτικών ευρωπαϊκών ταινιών. Κοντεύοντας πλέον τα 20 χρόνια, ενηλικιωνόμαστε με πολλές υπέροχες ταινίες πίσω μας, με χρήσιμες εμπειρίες που θα μεταδώσουμε σε άλλους και με την ειλικρινή ελπίδα ότι θα γεράσουμε μαζί!»

Anders Kjærhauge, γενικός διευθυντής της Zentropa

Προοπτικές

Με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον

Τι μας επιφυλάσσει το μέλλον με την οικονομική αστάθεια και την επιταχυνόμενη παγκοσμιοποίηση; Ιδού ορισμένες από τις ιδέες που επιδιώκει να υλοποιήσει η Επιτροπή.

Ευρώπη της δημιουργίας: το επόμενο στάδιο στήριξης του πολιτιστικού και οπτικοακουστικού τομέα από την ΕΕ

Χιλιάδες εργαζόμενοι στον τομέα του κινηματογράφου, της τηλεόρασης, της μουσικής, των τεχνών του θεάματος, της πολιτιστικής κληρονομιάς και άλλους συναφείς τομείς θα λάβουν μεγαλύτερη στήριξη από την ΕΕ μέσω του νέου προγράμματος «Ευρώπη της δημιουργίας», που παρουσίασε η Επιτροπή το 2011. Το πρόγραμμα θα εφαρμοστεί από το 2014 έως το 2020 και θα δώσει την αναγκαία ώθηση στους κλάδους του πολιτισμού και της δημιουργίας, μια σημαντική πηγή απασχόλησης και ανάπτυξης στην Ευρώπη.

Το πρόγραμμα «Ευρώπη της δημιουργίας» θα δώσει απαντήσεις στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι τομείς του πολιτισμού και της δημιουργίας λόγω του κατακερματισμού, της παγκοσμιοποίησης, της στροφής στην ψηφιακή τεχνολογία και της έλλειψης ιδιωτικών επενδύσεων. Υπό μια ευρύτερη έννοια, η δημιουργία θα διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στη σύγχρονη εκπαίδευση. Θα δείξει τον δρόμο προς την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα και θα συμβάλει στην κοινωνική ένταξη.

Δεν μπορούμε να γνωρίζουμε τι μάς επιφυλάσσει το μέλλον, αλλά μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι ο κλάδος της δημιουργίας στην Ευρώπη θα είναι έτοιμος.

Το νέο πρόγραμμα θα συμπεριλάβει τα τρέχοντα προγράμματα Culture, MEDIA και MEDIA Mundus. Θα ενισχύσει τη στήριξη του κινηματογράφου και του οπτικοακουστικού και πολιτιστικού τομέα. Η Επιτροπή έχει επίσης προτείνει να προβλεφθεί προϋπολογισμός για έναν νέο χρηματοδοτικό μηχανισμό, έτσι ώστε οι πολιτιστικοί φορείς να έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε τραπεζικά δάνεια.

Νέες ευκαιρίες

Το πρόγραμμα «Ευρώπη της δημιουργίας» θα προσφέρει μια σειρά νέων δυνατοτήτων:

- 300 000 καλλιτέχνες και άλλοι επαγγελματίες του κλάδου, καθώς και τα έργα τους θα χρηματοδοτηθούν ώστε να μπορέσουν να ανοιχτούν σε νέα ακροατήρια στο εξωτερικό.
- περισσότερες από 1 000 ευρωπαϊκές ταινίες θα λάβουν στήριξη για τη διανομή τους, που θα τις βοηθήσει να φθάσουν στο κοινό εντός και εκτός Ευρώπης με παραδοσιακές και ψηφιακές πλατφόρμες.
- χιλιάδες πολιτιστικές οργανώσεις και επαγγελματίες από την Ευρώπη θα εκπαιδευτούν για να αποκτήσουν νέες δεξιότητες που θα τους βοηθήσουν να λειτουργούν σε διεθνές επίπεδο.
- 2 500 ευρωπαϊκοί κινηματογράφοι θα λάβουν ενίσχυση ώστε να μπορούν να προβάλλουν ευρωπαϊκές ταινίες τουλάχιστον σε ποσοστό 50 %.
- περισσότερα από 5 500 βιβλία και άλλα λογοτεχνικά έργα θα λάβουν ενισχύσεις για να μεταφραστούν.

Στηρίζοντας ένα ψηφιακό μέλλον

Η ψηφιακή τεχνολογία επηρεάζει καθοριστικά τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούμε τα μέσα επικοινωνίας. Έτσι, οι πρακτικές διανομής των ταινιών αναθεωρούνται και η ψηφιοποίηση σαρώνει πλέον στον κινηματογράφο.

Οι ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις εξελίσσονται επίσης. Η μετάβαση στην ψηφιακή τεχνολογία, η διαδικτυακή τηλεόραση, η νέα πρόσβαση σε οπτικοακουστικές υπηρεσίες και η διαχείριση του υλικού ανοίγουν νέους ορίζοντες.

Οι εξελίξεις στα καταναλωτικά είδη επέτρεψαν σε κάθε ενδιαφερόμενο την πρόσβαση και τη δημιουργία περιεχομένου οπουδήποτε, ανά πάσα στιγμή, με χρήση κινητών συσκευών, όπως οι ταμπλέτες, οι φορητοί υπολογιστές και τα έξυπνα τηλέφωνα.

Για να ληφθούν υπόψη οι αλλαγές αυτές, το σχέδιο δράσης «Διανομή των ευρωπαϊκών ταινιών στην ψηφιακή εποχή» έχει λάβει προϋπολογισμό 2 εκατ. ευρώ με σκοπό:

- τη βελτίωση των όρων διανομής των ευρωπαϊκών ταινιών στην ΕΕ·
- την αύξηση του αριθμού και τη διεύρυνση του φάσματος των θεατών ευρωπαϊκών ταινιών παγκοσμίως·
- την παροχή βοήθειας στις επιχειρήσεις και τους υπεύθυνους για τη λήψη αποφάσεων, ώστε να παραμείνουν στο παιχνίδι πραγματοποιώντας τις αλλαγές που έχουν αντίκτυπο στις πλατφόρμες διανομής.

Περισσότερα

Εάν σας ενδιαφέρουν τα θέματα που περιέχονται σ' αυτή τη δημοσίευση, μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες στους παρακάτω ιστότοπους:

- ▶ **Πολιτισμός:** <http://www.ec.europa.eu/culture>
- ▶ **Οπτικοακουστικά μέσα (MEDIA):** <http://www.ec.europa.eu/culture/media>
- ▶ **Ευρώπη της δημιουργίας:** http://ec.europa.eu/culture/creative-europe/index_en.htm
- ▶ **Έχετε ερωτήσεις σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση; Η υπηρεσία Europe Direct μπορεί να σας βοηθήσει:**
00 800 6 7 8 9 10 11
<http://europedirect.europa.eu>

